

blev sagt af den ærede Indenrigsminister, at det vilde være nødvendigt at lægge den afgørende Magt i Amtsraadet's Haand. Det er jeg overbevist om lader sig ikke gøre. Saaledes at flytte den egentlige Skatteligning og Fasttættelsen af Reglerne for den fra Sogneraadet til Amtsraadet vilde paa ingen Maade blive billigt af de paagældende. Nu har Sogneraadet, jeg havde nær sagt en ubegrænset Myndighed i saa Henseende. Efter den Maade, hvor paa Skatten lignes nu, da man ikke har lobbestedte Skattevedtægter, er jo Magten næsten ubelukkende i Sogneraadets Haand. Jeg vilde være med til, at der kunde tilvebringes noget nyere Regler i saa Henseende, saa at Magten kunde noget begrænses; men det Skridt, at flytte den nuværende Almagt fra Sogneraadet til Amtsraadet eller til nogen anden Myndighed, er jeg sikker paa vilde ikke blive bifaldet. — Den tredje Gruppe af Udtalelser har drejet sig om Spørgsmaalet om Hartkornets Vættelse, og man har her gjort den Indvending, — den fremkom fra det ærede Medlem fra Storeheddinge (S. Scavenius) — at vort Forslag og de dertil knyttede Bemærkninger kun gav Anvisning paa en Vættelse, der kan tilvebringes, men han og flere andre trofiste, at denne Vættelse i Virkeligheden vil blive tilvebragt. Med Hensyn til Beregningen skal jeg kun henvise til, hvad der derom er udtalt i Betænkningen, hvor der er gjort Rede for, hvorledes man er kommen til de opstillede Tal, idet jeg fastholder, at det vil i alt væsentligt vise sig at være rigtigt, at ved Benyttelsen af det foreliggende Flertalsforslag vil, dersom man benytter det fuldt ud til den Grænse, hvortil det giver Afgang, Hartkornet blive lettet med ca. 10 Kr. pr. Td., men det er ogsaa udtalt i Betænkningen, at man tror ikke, det vil ske paa en Gang, men at den Udvikling, der vil føre til dette Resultat, maa komme gennem en lang Mærce, og det anser jeg ogsaa for at være det naturlige. Forskellen træder navnlig frem paa et Punkt, og det er dette, hvorvidt man her ved en bindende Lobbestemmelse kan en Gang for alle fiksere Hartkornsskatten til dens nuværende Beløb uforanderligt, i alt Fald uforanderlig opad. Jeg og mine Meningsfæller have ikke deltaget i at stille noget saadant Forslag, men vi have i denne Henseende tiltraadt Regeringsforslaget, der giver de paagældende Kommuneraad, Sogneraadene, Ret til at fiksere det paa den Maade, dersom de ville, men ogsaa giver dem Ret til at overlade det. Striden kommer jo først frem i det Tilfælde, at et Sogneraad ikke ønsker at fiksere denne Byrde, men bliver tvunget dertil ved Loven;

og hvad vil da Grunden være, hvorfor et Sogneraad ikke vil ønske det? Ja, Grunden vil simpelthen være den, at Sogneraadene i Reglen ere Repræsentanter for det mindre Hartkorn, og de ere ikke faldne bag af en Vogn, saa at de ikke skulde kunne gøre et Regnestykke op. Det Tilfælde vil meget let kunne tænkes, og Forholdene ville mange Steder være saaledes, at en Fiksering af Hartkornsskattebeløbet eller en Indskrænkning deraf ved over en vis Grænse vilde komme det store Hartkorn til gode og gennem Formue- og Lejligheds-skatten falde det lille Hartkorn til Byrde. Det Regnestykke vilde Sogneraadetsmedlemmerne meget godt kunne gøre. Vilde der da virkelig være Grund for os til at give en Lobbestemmelse, hvis Virkning vilde blive den, at man tvang det lille Hartkorns Repræsentanter til at paalægge sig en Byrde, som de ere i Stand til at regne ud vilde blive til Fordel for det større Hartkorn? Jeg udtalte, da jeg første Gang havde Ordet, at Bestræbelserne for en Vættelse af Hartkornet ogsaa kunne overdrives, og jeg tror, at naar Bestræbelsen gaar i den Retning, at man vil lette det stærkt prioriterede Hartkorn, som ofte ikke findes paa det virkelig arbejdende Landbrugs Hænder, til Byrde for det sidstnævnte, da er der Anledning til at stoppe op. Grænsen ser jeg ikke kan træffes paa anden Maade end ved at overlade til de paagældende kommunale Raad selv at afgøre, hvorvidt de ville fiksere Hartkornsskatten eller ikke. Det kan være tilraadeligt mange Steder, men det kan kun afgøres ved en Beregning for den paagældende Kommunes Vedkommende, og den tror jeg, at vi fuldt og trygt kunne overlade Sogneraadene selv at gøre. Jeg kan dertil for øvrigt føje den Bemærkning, som ogsaa det ærede Medlem fra Ringkøbing ansøgte og søgte at imødegaa, at paa dette Tidspunkt, hvor vi staa over for i en nærmere eller fjernere Fremtid at staa Spørgsmaal om Anlæg af en stor Mængde Jærnbaner, ville mange Kommuneraad være tilbøjelige til at paatage sig de Byrder, som saadanne Jærnbaneanlæg ville medføre, dersom de ere absolut uskkaarne fra at staa Hartkornet til at tage sin Andel deri, og jeg finder det for saa vidt naturligt, som der jo næppe er noget nuværende Skattegrundlag, der i den Henseende er bedre egnet end Hartkornet, fordi Jærnbaneanlæg for en stor Del er Ejendomsforøvelse. Man kan ogsaa sige, at disse Udgifter kunne fordeles alene gennem Formue- og Lejligheds-skatten. Det kunne de ogsaa, og jeg gentager kun dette, at jeg antager, det er rigtigt; vi begaa ingen som helst Urret ved at overlade Kommuneraadene selv at bestemme det. Jeg har den